

Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

Cynllun Cydraddoldeb Strategol Adroddiad Blynyddol 2023 – 24

Cynnwys

1.	Cyflwyniad	3
2.	Adnabod a Chasglu Gwybodaeth Berthnasol.....	4
3.	Defnyddio'r Wybodaeth i gwrdd â'r Dyletswyddau Cyffredinol a'r rhai Penodol i Gymru.....	6
4.	Beth a Gyflawnwyd.....	7
5.	Hyfforddiant.....	23
6	Asesiadau Effaith Cydraddoldeb	24
7.	Gwybodaeth Cyflogaeth	25

1. Cyflwyniad

Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 wedi cyflwyno dyletswydd gyffredinol ar y sector cyhoeddus. Mae'n ofynnol ar awdurdodau cyhoeddus i roi sylw dyledus i'r angen i:

1. Gael gwared ar wahaniaethu, aflonyddu, erledigaeth ac unrhyw ymddygiad arall a waherddir gan y ddeddf.
2. Hyrwyddo cyfleoedd cyfartal ymysg pobl sy'n meddu ar un o'r nodweddion sydd wedi'u diogelu a'r rhai nad ydynt.
3. Meithrin perthynas dda ymysg pobl sy'n meddu ar un o'r nodweddion sydd wedi'u diogelu a'r rhai nad ydynt.

Pwy a ddiogelir o dan y Ddeddf?

Mae'r ddeddf yn cyflwyno rhestr o nodweddion sydd i'w diogelu sy'n disodli amryw agweddau cydraddoldeb. Mae'r carfanau hynny i'w diogelu trwy gyfrwng dyletswydd gyffredinol a dyletswyddau penodol y Ddeddf.

Mae'r ddyletswydd gyffredinol yn ymwneud â'r nodweddion isod:

- Oedran
- Newid rhyw
- Rhyw
- Tras – gan gynnwys tarddiad ethnig / cenedlaethol, lliw a chenedl
- Anableddau
- Beichiogrwydd a mamolaeth
- Tueddfryd rhywiol
- Crefydd neu gred

Mae'n ymwneud â phriodasau a phartneriaethau sifil hefyd, ond dim ond ynglŷn â rhoi ystyriaeth briodol i'r angen i gael gwared ar anffafiaeth.

Dyletswyddau Penodol

Yn ychwanegol i'r ddyletswydd gyffredinol, mae Llywodraeth Cymru wedi cyflwyno dyletswyddau penodol i awdurdodau cyhoeddus yng Nghymru. Mae'r dyletswyddau penodol hyn wedi cael eu hamlinellu yn Neddf Cydraddoldeb 2010 (Dyletswyddau Statudol) (Cymru) Rheoliadau 2011.

Mae'r dyletswyddau penodol yng Nghymru yn ymdrin â:

- Amcanion
- Cynlluniau Cydraddoldeb Strategol
- Ymgysylltu
- Asesu effaith
- Gwybodaeth am gydraddoldeb
- Gwybodaeth am gyflogaeth
- Gwahaniaethau tâl

- Hyfforddiant staff
- Caffael
- Adrodd blynyddol
- Cyhoeddi
- Adroddiad Gweinidog Cymru
- Adolygu
- Hygyrchedd

Fe ddaeth y ddyletswydd gyffredinol yn ogystal â'r dyletswyddau cydraddoldeb penodol i Gymru i rym ar 6 Ebrill 2011. Mae'r adroddiad blynyddol hwn yn rhoi gwybod am y cynnydd a wnaeth yr Awdurdod o ran cydymffurfio â'r gofynion statudol hyn.

Mabwysiadwyd Cynllun Cydraddoldeb Strategol Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri ar gyfer y cyfnod 2020-24 yn ffurfiol gan y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar y 15fed o Orffennaf 2020.

2. Adnabod a Chasglu Gwybodaeth Berthnasol

Gwybodaeth Ystadegol

Mae'r Awdurdod yn defnyddio'r data mwyaf diweddar sydd ar gael o Gyfrifiad y DU 2021 a gyhoeddwyd gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol. Er bod cyfanswm poblogaeth Cymru gyfan wedi cynyddu 44,000 (1.4%) i 3,107,500, yn Eryri gostyngodd maint y boblogaeth o 25,702 yn 2011 i 24,418 yn 2021 – gostyngiad o bron i 5%.

Mae'r SYG hefyd wedi cyhoeddi crynodebau pwnc ar:

- Demograffeg a mudo
- Yr Iaith Gymraeg
- Grwpiau ethnig, hunaniaeth genedlaethol a chrefydd
- Cyn-filwyr lluoedd arfog y DU
- Tai
- Y farchnad lafur a theithio i'r gwaith
- Cyfeiriadedd rhywiol a hunaniaeth rhywedd
- Addysg
- Iechyd, anabledd a gofal di-dâl

Mae yna hefyd setiau data aml-amrywedd ar gael sy'n ein galluogi i gyfuno gwahanol newidynnau ac edrych ar y berthynas rhwng y data ar gyfer aelwydydd yn Eryri. Bydd hwn yn ddata pwysig i nodi'r croestoriadedd sy'n allweddol wrth archwilio amddifadedd economaidd-gymdeithasol ac mae'n crynhoi'r anghydraddoldebau canlyniad allweddol y mae grwpiau penodol yn eu hwynebu.

Yn ogystal, comisiynodd Rwydwaith Sector Cyhoeddus Gogledd Cymru (ariannwyd trwy'r Byrddau Gwasanaethau Lleol) dadansoddiad pellach o ddata'r Gyfrifiad a data perthnasol arall, i ddarparu adroddiad data lleol sy'n fwy perthnasol a manwl gywir.

Gwybodaeth ac Ymgysylltu

Yn ystod 2023/24, parhaodd yr Awdurdod i ymgysylltu â chymunedau a rhanddeiliaid lleol drwy amrywiaeth o ddulliau, o ymgynghoriadau ysgrifenedig traddodiadol a holiaduron ar-lein i weminarau a chyfarfodydd ar-lein, gweithdai a digwyddiadau ymgynghori a gwybodaeth personol.

Y tu allan i'r ymgynghoriadau uniongyrchol arferol ar fusnes yr Awdurdod sydd wedi'u cynnal eleni, mae ymgysylltu ac ymgynghori hefyd wedi digwydd gyda chymunedau lleol i alluogi rhannu gwybodaeth ac i roi cyfle i bobl roi eu barn ar heriau niferus mae'r Awdurdod y Parc Cenedlaethol ac ei gymunedau yn ei wynebu.

Un o'r heriau hynny yw argaeledd tai fforddiadwy i bobl yn Eryri, oherwydd y ganran gynyddol o'r farchnad dai a ddefnyddir gan ail gartrefi a llety gwyliau. Mae hyn yn cael effaith ddeublyg o leihau'r stoc tai a chodi prisiau. Cynhyrchodd y gwasanaeth polisi cynllunio papur tystiolaeth a edrychodd yn fanwl ar y mater hwn a'i effaith ar gymunedau Eryri. Ar ôl ystyried y dystiolaeth a'r materion sy'n ymwneud â gweithredu Cyfarwyddiadau Erthygl 4, fel rhan o gyfres o declynnau i ddylanwadu ar y farchnad dai lleol, cynhaliwyd ymgynghoriad cyhoeddus ar raddfa fawr ar ddiwedd y flwyddyn ariannol. Derbyniodd pob deiliad tŷ o fewn Eryri ohebiaeth ar y mater gan eu gwahodd i gymryd rhan a mynegi eu barn.

3. Defnyddio'r Wybodaeth i gwrdd â'r Dyletswyddau Cyffredinol a'r rhai Penodol i Gymru

Er bod pob partner wedi ymrwymo i'r 7 amcan lefel uchaf, mae Rhwydwaith Cydraddoldeb Sector Gyhoeddus Gogledd Cymru wedi cytuno y dylai pawb gael yr hyblygrwydd i ddewis cyfrannu tuag at y meysydd gweithredu sy'n faes blaenoriaeth iddynt hwy yn unig ac sy'n seiliedig ar y gwasanaeth a ddarperir ganddynt.

Y 7 Amcan Cydraddoldeb ar gyfer Gogledd Cymru a fabwysiadwyd yw:

1. Bydd canlyniadau o ran cyrhaeddiad **addysgol** a llesiant mewn ysgolion yn gwella.
2. Byddwn yn cymryd camau i sicrhau ein bod yn **gyflogwr teg** ac yn lleihau unrhyw fylchau mewn cyflogau.
3. Byddwn yn cymryd camau i wella **safonau byw** pobl sydd a gwahanol nodweddion a ddiogelir.
4. Byddwn yn gwella canlyniadau **iechyd, llesiant a gofal cymdeithasol**.
5. Byddwn yn gwella **diogelwch personol a mynediad at gyfiawnder**.
6. Byddwn yn cynyddu mynediad at **gyfranogiad** er mwyn gwella amrywiaeth ein **penderfyniadau**.
7. Byddwn yn datblygu ein gwybodaeth a'n dealltwriaeth o'r **ddyletswydd gymdeithasol-economaidd** (pan fydd canllawiau ar gael) i nodi'r prif feysydd effaith i fynd i'r afael â hwy o dan y ddyletswydd.

Yn ychwanegol, mae'r Awdurdod hwn gydag Amcan Cydraddoldeb ychwanegol:

8. Byddwn yn gwneud gwaith pellach i sicrhau bod **cydraddoldeb yn cael ei brif ffrydio** i waith yr Awdurdod.

Yn sgil swyddogaeth a dyletswyddau penodol Awdurdod y Parc Cenedlaethol, ychydig iawn, os unrhyw ddylanwad sydd gennym ar rai o'r amcanion a'r meysydd gweithredu hyn. Fodd bynnag, mae'n bosib gwneud cyfraniadau cadarnhaol trwy gyfrwng meysydd gwaith unigol, a fydd yn cyfrannu tuag at gyflawni canlyniadau ar draws Gogledd Cymru.

4. Beth a Gyflawnwyd

Amcan: Byddwn yn cymryd camau i sicrhau ein bod yn **gyflogwr teg** ac yn lleihau unrhyw fylchau mewn cyflogau.

Meysydd Gweithredu:

Prosiect / Menter / Gweithred	Sut mae hyn yn cyfrannu?	Nodweddion a Ddiogelir	Swyddog Arweiniol
Asesu, gwerthuso, monitro a chymryd y camau sydd ar gael i ymateb i'r data ar y bwch tâl rhyw yn flynyddol.	Bydd y data a gasglwyd yn llywio unrhyw newidiadau i'r Polisi Recriwtio yn y dyfodol.	Rhyw	Pennaeth Adnoddau Dynol

Adroddiad Diweddarau 2023/24:

Sefydlodd data ar gyfer 31.03.2012 y llinell sylfaen a oedd yn seiliedig ar gyfraddau canolrif yr awr, megis:

	Dynion	Merched	Holl Staff	Bwlch Tâl Merched / Holl Staff	Bwlch Tâl Merched / Dynion
Llawn Amser	£13.61	£12.77	£12.77	Dim	Dim
Rhan Amser	£8.00	£8.00	£8.00	Dim	Dim
Holl Staff	£12.77	£8.72	£9.91	£1.19	£4.05

Mae data ar gyfer 31.03.2023 wedi'i osod islaw:

	Dynion	Merched	Holl Staff	Bwlch Tâl Merched / Holl Staff	Bwlch Tâl Merched / Dynion
Llawn Amser	£15.60	£15.60	£15.60	NIL	NIL
Rhan Amser	£10.39	£10.81	£10.81	NIL	NIL
Holl Staff	£15.60	£13.18	£13.44	0.26c	£2.42

Mae data ar gyfer 31.03.2024 wedi'i osod islaw:

	Dynion	Merched	Holl Staff	Bwlch Tâl Merched / Holl Staff	Bwlch Tâl Merched / Dynion
Llawn Amser	£17.62	£17.62	£15.45	NIL	NIL
Rhan Amser	£12.40	£12.82	£12.82	NIL	NIL
Holl Staff	£17.55	£15.39	£15.45	0.06p	£2.16

Mae'r ffigurau uchod wedi'u cyfrifo gan ddefnyddio'r ffigwr CANOLRIF (MEDIAN).

Mae Canllawiau ACAS ar Reoli Adrodd ar Dâl Rhyw yn nodi y gellir gwneud cyfrifiadau gan ddefnyddio dau fath o gyfartaledd:

- Mae cyfartaledd cymedrig yn cynnwys adio'r holl rifau a rhannu'r canlyniad â faint o rifau oedd ar y rhestr.
- Mae cyfartaledd canolrif yn cynnwys rhestru'r holl rifau mewn trefn rifiadol. Os oes odrif o ganlyniadau, y cyfartaledd canolrifol yw'r rhif canol. Os oes eilrif o ganlyniadau, y canolrif fydd cymedr y ddau rif canolog.

Mae defnyddio'r ddau fath gwahanol hyn o gyfartaledd yn ddefnyddiol i roi trosolwg mwy cytbwys o fwch cyflog cyffredinol cyflogwr:

- Mae cyfartaleddau cymedrig yn ddefnyddiol oherwydd eu bod yn gosod yr un gwerth ar bob rhif y maent yn ei ddefnyddio, gan roi arwydd cyffredinol da o'r bwch cyflog rhwng y rhywiau, ond gall gyfraddau tâl neu fonysau mawr neu fach iawn dra arglwyddiaethu dros bethau ac ystumio'r ateb. Er enghraifft, gall cyfartaleddau cymedrig fod yn ddefnyddiol mewn sefydliad lle mae mwyafrif helaeth y tâl bonws yn cael ei dderbyn gan nifer fach o aelodau bwrdd.
- Mae cyfartaleddau canolrif yn ddefnyddiol i nodi beth yw'r sefyllfa 'nodweddiadol' h.y. yng nghanol y sefydliad ac nid ydynt yn cael eu hystumio gan gyfraddau tâl mawr neu fach iawn o fonysau. Fodd bynnag, mae hyn yn golygu na fydd pob mater bwch cyflog rhwng y rhywiau yn cael ei godi. Er enghraifft, gallai cyfartaledd canolrif ddangos gwell arwydd o fwch cyflog 'canol y ffordd' mewn clwb chwaraeon gyda chyfartaledd cymedrig wedi'i ystumio gan chwaraewyr â chyflog uchel iawn ac aelodau bwrdd, ond gallai hefyd fethu â chodi mor effeithiol lle. Mae'r materion bwch cyflog yn fwyaf amlwg ymhlith y gweithwyr ar y cyflog isaf neu'r cyflog uchaf.

Isod mae'r data a gyfrifir ar gyfartaleddau CYMEDRIG (MEAN)

Am y flwyddyn a ddaeth i ben 31.03.23, y gyfradd gyflog gymedrig fesul awr i bob dyn yw £16.82 a'r gyfradd gyflog gymedrig fesul awr i bob merch yw £15.64. Mae hyn yn rhoi bwch cyflog o 7.27%.

Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31.03.24, y gyfradd gyflog gymedrig fesul awr i bob dyn yw £17.98 a'r gyfradd gyflog gymedrig fesul awr i bob merch yw £16.43. Mae hyn yn rhoi bwch o 8.62%.

Yn ystod y cyfnod adrodd gadawodd 7 o fenywod yr Awdurdod, ac ni chafodd eu rolau eu llenwi o gwbl neu cawsant eu disodli gan fenywod yn dechrau ar y raddfa gyflog is o'r un raddfa sy'n cyfrif am gynnydd o 1.35% yn y bwch cyflog rhwng y rhywiau ar gyfer y cyfnod adrodd hwn.

Prosiect / Menter / Gweithred	Sut mae hyn yn cyfrannu?	Nodweddion a Ddiogelir	Swyddog Arweiniol
Cyflwyno polisi a / neu ganllawiau ar weithio hyblyg.	Bydd polisi teg ac effeithiol yn gallu mynd i'r afael ag unrhyw rwystrau mae rhai pobl gyda nodweddion a ddiogelir yn eu hwynebu wrth geisio cael mynediad at ac er mwyn aros yn y gwaith.	Pawb	Pennaeth Adnoddau Dynol

Adroddiad Diweddar 2023/24:

Yn ystod y cyfnod adrodd hwn, cyflwynodd y Pennaeth Adnoddau Dynol ddau bolisi arwyddocaol gyda'r nod o wella hyblygrwydd yn y gweithle. Y cyntaf yw Polisi Gweithio Hybrid newydd yr Awdurdod, sydd wedi'i gynllunio i gefnogi cyfuniad o waith mewn swyddfa ac o bell ar gyfer gweithwyr cymwys.

Yn ogystal, lanswyd polisi prawf 12 mis, y cyfeirir ato fel "Super-Flexi", i ehangu hyblygrwydd o fewn polisi amser FFLECSI presennol yr Awdurdod. Mae'r treial hwn yn cynyddu lefel yr hyblygrwydd sydd ar gael i staff drwy ddileu'r gofyniad am oriau gwaith craidd, gan gynnig mwy o ymreolaeth wrth gefnogi cydbwysedd gwaith/bywyd.

Prosiect / Menter / Gweithred	Sut mae hyn yn cyfrannu?	Nodweddion a Ddiogelir	Swyddog Arweiniol
Mi fyddwn yn cyhoeddi data perthnasol ar gyflogaeth a hyfforddiant mewn taenlen data agored ar ein gwefan yn flynyddol.	Bydd y data yn gallu dangos pa gynnydd a wnaed. Mae taenlen data agored yn galluogi mwy o rwyddineb wrth gymharu â meincnodi gyda chyrrff cyhoeddus eraill.	Pawb - fodd bynnag mae data cyflogaeth yn anghyflawn ar gyfer yr holl nodweddion a ddiogelir, a lle maent ar gael, efallai na fyddant yn cael eu cyhoeddi oherwydd y niferoedd bychan.	Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer

Adroddiad Diweddar 2023/24:

Cwblhawyd. Crëwyd a chyhoeddwyd taenlen ffynhonnell data agored sy'n cynnwys yr holl ddata cyflogaeth berthnasol ar gyfer 2023/24.

Prosiect / Menter / Gweithred	Sut mae hyn yn cyfrannu?	Nodweddion a Ddiogelir	Swyddog Arweiniol
Gweithredu rhaglen o hyfforddiant cydraddoldeb.	Asesu'r anghenion hyfforddi a threfnu hyfforddiant fel sy'n briodol.	Pawb	Pennaeth Adnoddau Dynol
Adroddiad Diweddar 2023/24: Mae modiwlau hyfforddiant cydraddoldeb ar gael trwy ELMS (System Rheoli Dysgu Electronig), platfform a ddefnyddir ar draws y Parciau Cenedlaethol. Mae'r modiwlau hyn wedi'u cyfieithu i'r Gymraeg gan yr Awdurdod er mwyn sicrhau bod staff ac Aelodau'n gallu cael mynediad atynt yn eu dewis iaith.			
Prosiect / Menter / Gweithred	Sut mae hyn yn cyfrannu?	Nodweddion a Ddiogelir	Swyddog Arweiniol
Cyflwyno polisi a / neu ganllawiau sy'n rhoi cymorth i staff sy'n mynd trwy'r darfyddiad (menopôs).	Cefnogir lles y staff a effeithir arnynt yn uniongyrchol.	Pawb, yn arbennig rhyw	Pennaeth Adnoddau Dynol
Adroddiad Diweddar 2023/24: Yn ystod y cyfnod adrodd hwn, cyflwynodd y Pennaeth Adnoddau Dynol Bolisi Menopos ar gyfer yr Awdurdod, gyda'r nod o ddarparu cefnogaeth a dealltwriaeth hanfodol i weithwyr sy'n profi menopos neu berimenopos, yn ogystal ag i staff ag aelodau o'r teulu sy'n mynd drwy'r camau hyn. Mae'r polisi'n cynnig mewnwelediad gwerthfawr i'r heriau corfforol ac emosiynol sy'n gysylltiedig â menopos a perimenopos, tra hefyd yn cyfeirio at yr adnoddau sydd ar gael i'r rhai sy'n ceisio arweiniad. Yn ogystal, mae'n amlinellu addasiadau rhesymol yn y gweithle y gellir eu gweithredu, os oes angen, i helpu gweithwyr yr effeithir arnynt i reoli eu symptomau a chynnal cydbwysedd iach rhwng bywyd a gwaith.			
Prosiect / Menter / Gweithred	Sut mae hyn yn cyfrannu?	Nodweddion a Ddiogelir	Swyddog Arweiniol
Cyflwyno polisi a / neu ganllawiau sy'n rhoi cymorth i staff sy'n profi camdriniaeth ddomestig.	Yn cefnogi lles y staff yr effeithir arnynt yn uniongyrchol.	Pawb	Pennaeth Adnoddau Dynol
Adroddiad Diweddar 2023/24: Ni wnaed unrhyw gynnydd yn ystod 2023/24 oherwydd bod polisiâu eraill yn cael blaenoriaeth. Mae'r Pennaeth Adnoddau Dynol ar hyn o bryd yn ysgrifennu polisi gyda'r nod o gefnogi aelodau staff a allai fod yn profi cam-drin domestig.			

Amcan: Byddwn yn cymryd camau i wella **safonau byw** pobl sydd a gwahanol nodweddion gwarchoddedig.

Maes Gweithredu:

Prosiect / Menter / Gweithred	Sut mae hyn yn cyfrannu?	Nodweddion a Ddiogelir	Swyddog Arweiniol
Sicrhau bod Aseidiadau Effaith Cydraddoldeb yn cael eu cynnal ar bob polisi, cynllun neu brosiect newydd neu ddiwygiedig, ac y cymerir camau priodol i ymateb i unrhyw effeithiau negyddol a nodir.	Bydd aseidiadau effeithiol yn sicrhau fod yr holl bolisïau a chynlluniau yn deg. Bydd aseidiadau yn sicrhau fod pob prosiect newydd yn rhoi ystyriaeth i faterion hygyrchedd o'r cychwyn cyntaf.	Pawb	Penaethiaid Gwasanaeth, Rheolwyr Prosiectau a Swyddogion sy'n arwain.
Adroddiad Diweddar 2023/24:			
Mae'r holl Strategaethau, Cynlluniau a Pholisïau newydd neu ddiwygiedig wedi cael Sgriniad Aseiad Effaith Cydraddoldeb yn ystod 2023/24. Mae aseidiadau llawn wedi'u cynnal ar yr holl Strategaethau, Cynlluniau a Pholisïau sydd â'r potensial i gael effaith negyddol ac anghymesur ar bobl â nodweddion gwarchoddedig, ac os yw'n briodol mae mesurau lliniaru wedi'u nodi a'u rhoi ar waith.			
Prosiect / Menter / Gweithred	Sut mae hyn yn cyfrannu?	Nodweddion a Ddiogelir	Swyddog Arweiniol
Sicrhau fod pob digwyddiad a gweithgaredd a drefnir gan yr Awdurdod ar gyfer y cyhoedd yn gynhwysol a bod aseiad hygyrchedd wedi cael ei wneud.	Bydd hyn yn sicrhau cyn belled â phosib na fydd unrhyw rwystrau rhag cymryd rhan.	Pawb	Trefnwyr digwyddiadau
Adroddiad Diweddar 2023/24:			
Mae ystod eang o ddiwyddiadau a gweithgareddau allanol wedi'u cynnal yn ystod y flwyddyn, yn enwedig yn ystod misoedd yr haf (e.e., teithiau cerdded, yoga coetir, digwyddiadau a gweithgareddau addysgol plant a phobl ifanc ac ati). Mae pob trefnydd digwyddiad yn gyfrifol am sicrhau bod digwyddiadau'n cael eu hasesu'n llawn ar gyfer hygyrchedd ar yr un pryd ag y cynhelir yr aseiad risg cynhwysfawr, er mwyn sicrhau bod pob cyfranogwr a oedd am gymryd rhan yn gallu gwneud hynny'n ddiogel.			
Roedd digwyddiadau cyhoeddus ar-lein yn cynnwys cyfleusterau cyfieithu i alluogi pobl nad ydynt yn siarad Cymraeg i gymryd rhan yn llawn a deall cyfraniad pawb.			
Mae'r holl ddeunyddiau cyhoeddusrwydd a hyrwyddo, gwahoddiadau ac ati yn gwbl ddwyieithog bob amser.			

Prosiect / Menter / Gweithred	Sut mae hyn yn cyfrannu?	Nodweddion a Ddiogelir	Swyddog Arweiniol
Cynyddu'r cyflenwad o dai fforddiadwy trwy bolisiau effeithiol yng NghDLI Eryri a'r Canllaw Cynllunio Atodol ar Dai Fforddiadwy.	Mae argaeledd tai fforddiadwy yn bwysig i gefnogi'r gymuned leol.	Pawb	Cyfarwyddwr Cynllunio & Rheolwr Cynllunio
<p><u>Adroddiad Diweddarau 2023/24:</u></p> <p>Heb os, mae'r tîm Polisi Cynllunio yn cymryd rôl ragweithiol wrth annog tai fforddiadwy trwy weithio gydag asiantaethau eraill yn y sector. Maent yn gweithio'n agos gydag asiantaethau tai, yr Hwylusydd Tai Gwledig a'r Awdurdodau Tai yng Nghynghorau Gwynedd a Chonwy.</p> <p>Fodd bynnag, er gwaethaf hyn, mae'r targed a osodwyd yn y CDLI o ddarparu 25 o unedau tai fforddiadwy y flwyddyn wedi'i fethu. Mae'n bosibl bod llawer o ffactorau ar waith yn hynny o beth – hinsawdd economaidd heriol, natur wledig iawn rhai safleoedd, ac asiantaethau eraill yn canolbwyntio ar safleoedd llai ymylol / mwy hyfyw.</p> <p>Bydd swyddogion yn parhau i weithio i fynd i'r afael â'r materion hyn, a bydd y materion hyn yn cael sylw pellach pan ddaw'n amser i adolygu'r CDLI yn 2025.</p>			
Prosiect / Menter / Gweithred	Sut mae hyn yn cyfrannu?	Nodweddion a Ddiogelir	Swyddog Arweiniol
Sicrhau mewnbwn gan gynrychiolwyr o grwpiau sydd â nodweddion a ddiogelir yn gynnwys yn y broses, wrth ddylunio adeiladau newydd neu adnewyddu adeiladau presennol.	Sicrhau fod adeiladau'r Awdurdod yn hygyrch i bawb.	Pobl Anabl	Pennaeth Eiddo a Phenaeithiaid Gwasanaeth perthnasol
<p><u>Adroddiad Diweddarau 2023/24:</u></p> <p>Nid godwyd unrhyw adeiladau newydd ac ni wnaed unrhyw waith adnewyddu sylweddol a oedd yn cynnwys newidiadau i fynediad pobl a'r defnydd o adeilad ar adeiladau'r Awdurdod yn ystod 2023/24.</p>			

Amcan: Byddwn yn gwella canlyniadau **iechyd, llesiant a gofal cymdeithasol.**

Maes Gweithredu:

Prosiect / Menter / Gweithred	Sut mae hyn yn cyfrannu?	Nodweddion a Ddiogelir	Swyddog Arweiniol
Sicrhau fod y grŵp Iechyd a Lles Staff sydd wedi ei sefydlu yn ddiweddar, yn cyflawni gweithrediadau / newidiadau cadarnhaol i gefnogi staff.	Bydd gweithrediadau cadarnhaol yn cefnogi iechyd a llesiant staff.	Pawb	Pennaeth Adnoddau Dynol
<p><u>Adroddiad Diweddar 2023/24:</u> Ym mis Ionawr 2024, lansiodd y Pennaeth Adnoddau Dynol 'Fforwm Ymgysylltu a Lles Staff' i hybu iechyd, lles a chydweithio ar draws staff yr Awdurdod. Mae'r fforwm, a fydd yn cyfarfod bob chwarter, yn cynnwys cynrychiolwyr staff o bob gwasanaeth a chaiff ei gadeirio gan y Pennaeth AD, gyda chynrychiolydd uwch reolwyr yn bresennol i roi trosolwg o'r Awdurdod cyfan. Yn y cyfarfod agoriadol, cyflwynwyd nifer o fentrau, gan gynnwys darparu cynhyrchion misglwyf am ddim mewn toiledau staff a gosod siart gwirio lliw wrin i gefnogi iechyd staff.</p> <p>Yn ogystal, sefydlwyd wal ddiolchgarwch yn y swyddfa, yn annog staff i rannu negeseuon am bethau y maent yn ddiolchgar amdanynt, gyda'r nod o ledaenu positifrwydd ledled y gweithle. Wrth symud ymlaen, bydd y fforwm, mewn cydweithrediad â'r tîm AD, yn parhau i archwilio a gweithredu amrywiol fentrau iechyd a lles.</p>			
Prosiect / Menter / Gweithred	Sut mae hyn yn cyfrannu?	Nodweddion a Ddiogelir	Swyddog Arweiniol
Fel rhan o'r gwaith o gyflawni'r canlyniadau a adnabyddir o fewn Cynllun Eryri; i weithio gydag amryw o bartneriaid a Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus i dreialu o leiaf 1 cynllun rhagnodi cymdeithasol.	Mi fydd cynllun rhagnodi cymdeithasol yn cael effaith gadarnhaol uniongyrchol ar y cyfranogwyr.	Pawb, ond pobl anabl yn benodol.	Swyddogion arweiniol a nodir yn y Cynllun.
<p><u>Adroddiad Diweddar 2023/24:</u> Mae'r cynllun hwn wedi cwblhau ei ail flwyddyn lawn yn dilyn y peilot cychwynnol a gynhaliwyd yn 2021/22; ac mae wedi mynd o nerth i nerth.</p> <p>Mae'r prosiect hwn yn cynnig cyfle i'r cyhoedd archwilio'r buddion lles y gall gweithgareddau fel ioga, cerdded gyda myfyrdodau tywys ac Ysgolion Coedwig eu cael pan fyddant yn cael eu gwneud yn yr awyr agored. Roedd y sesiynau ar gael i unrhyw un am ddim. Mae'r digwyddiadau hyn yn cael eu hysbysebu trwy gyfryngau cymdeithasol, a thrwy feddygfeydd meddygon teulu gyda'n cysylltiadau</p>			

trwy'r is-grŵp lechyd Gwyrd a drefnir gan BIPBC. Yr unig gost o gynnal y gweithgareddau hyn oedd talu'r hwyluswyr.

Prosiect / Menter / Gweithred	Sut mae hyn yn cyfrannu?	Nodweddion a Ddiogelir	Swyddog Arweiniol
Fel rhan o'r gwaith i gyflawni'r canlyniadau a adnabyddir o fewn Cynllun Eryri; hyrwyddo a galluogi amryw o weithgareddau gan gynnwys cyfleoedd gwirfoddoli, a fydd yn gwella llesiant pobl.	Bydd cynyddu'r cyfleoedd ar gael a'u hyrwyddo'n eang, yn rhoi fwy o gyfleoedd i drigolion y Parc Cenedlaethol i wella eu hiechyd a'u llesiant.	Pawb	Swyddogion arweiniol a nodir yn y Cynllun.

Adroddiad Diweddar 2023/24:

Mae swm sylweddol o gyfleoedd newydd a pharhaus yn cael eu datblygu/cefnogi gan y Swyddog Gwirfoddoli a Llesiant trwy roi'r Strategaeth Gwirfoddoli a Llesiant ar waith.

Mae Wardeiniaid Gwirfoddol Yr Wyddfa a Chader Idris wedi gwneud gwahaniaeth hynod gadarnhaol unwaith eto o ran patrolio'r llwybrau a rhoi cyngor hanfodol i gerddwyr, yn ogystal â chlirio sbwriel o'r llwybrau. Yn ystod tymor 2023 mae 1463 o oriau gwirfoddoli wedi'u cwblhau gan 30 o wardeniaid gwirfoddol ar Yr Wyddfa. Yn ne Eryri, cyfrannodd 11 warden gwirfoddol 446 awr ar Gader Idris.

Gwelodd Cynllun Caru Eryri 1641 o oriau gwirfoddoli dros dymor 2023 gan 153 o wirfoddolwyr. Cynhaliodd gwirfoddolwyr 28 cilomedr o lwybrau troed a chasglwyd 479 bag o sbwriel yn pwysu cyfanswm o 1,180 kg, ac ymgysylltwyd yn uniongyrchol ag ymwelwyr ar rai o lwybrau prysuraf Yr Wyddfa. Yn ogystal, mae'r rhaglen wedi partneru unwaith eto â 'Pobl i Bobl' sy'n cynnwys ffoaduriaid o Syria, Afghanistan a'r Wcraïn yng ngweithgareddau Caru Eryri, gan feithrin a cynwysoldeb a chyfnwid diwylliannol.

Yn 2023, ffynnodd ein rhaglen Ceidwaid Ifanc, gan recriwtio 24 o gyfranogwyr brwdfrydig newydd a ddechreuodd ar daith antur awyr agored a chadwraeth. Yn ogystal, rydym hefyd wedi bod yn ymgysylltu'n frwd ag amrywiol grwpiau ieuenctid ar dasgau cadwraeth e.e. Mae'r Cyngor Astudiaethau Maes (FSC), Rhyd y Creuau yn dod â grwpiau Dug Caeredin i gynorthwyo gydag adfer Parc Mwynglawdd yng Nghoedwig Gwydir ac mae Coleg Myddleton, Dinbych hefyd wedi cynorthwyo i gael gwared ar goed conwydd er mwyn gwarchod rhywogaethau prin o gennau ar y safle hwn.

Gan weithio gyda Gwasanaeth Ieuenctid Gwynedd datblygwyd partneriaeth lle parwyd ysgolion lleol gyda gwaith cadwraeth y gallant ei gwblhau a chael perchnogaeth dros brosiect penodol. Un enghraifft o hyn yw disgyblion Ysgol Hafod Lon yn cynnal yr ardd synhwyaidd ym Mhlas Tan y Bwlch. Rhoddir cyfle i'r myfyrwyr ddatblygu sgiliau ymarferol a chysylltu â byd natur yn eu hamgylchedd lleol.

Rydym wedi croesawu llawer o grwpiau o fyfyrwyr prifysgol o Fangor, Aberystwyth, a rhaglenni rhyngwladol gan gynnwys Ysgoloriaeth Chevening a Phrifysgol Efrog Newydd i Eryri yn 2023. Mae ymgysylltu â'r grwpiau amrywiol hyn o fyfyrwyr yn hyrwyddo gweithredu ar y cyd ac yn meithrin y genhedlaeth nesaf o hyrwyddwyr amgylcheddol ar raddfa fyd-eang.

Canlyniadau ystadegau gwirfoddoli 2023: (Darparwyd cyfleoedd i wirfoddoli)
 Pobl ifanc (14-24): 179
 25 - 50:90
 50+: 154

Mae gwybodaeth fanylach ar gael yn Adroddiad Blynyddol Gwirfoddolwyr a Llesiant 2023.

Prosiect / Menter / Gweithred	Sut mae hyn yn cyfrannu?	Nodweddion a Ddiogelir	Swyddog Arweiniol
Fel rhan o'r gwaith i gyflawni'r canlyniadau a nodir yng Nghynllun Eryri; creu cynllun a chanolbwyntio adnoddau ar hyrwyddo, datblygu a chynnal llwybrau pellter hir sydd wedi'u ddiffinio'n glir, llwybrau hygyrch, llwybrau aml-ddefnydd (yn arbennig llwybrau beicio a llwybrau beicio mynydd), llwybrau a hyrwyddir a llwybrau cyswllt rhwng trefi a phentrefi.	Mae rhwydwaith o lwybrau sydd wedi eu cynnal a chadw'n dda ar draws y Parc Cenedlaethol, gyda'u haddasrwydd yn hawdd i'w hadnabod, yn cynyddu'r cyfleoedd i drigolion y Parc Cenedlaethol i wella eu hiechyd a llesiant.	Pawb	Swyddogion arweiniol a nodir yn y Cynllun.

Adroddiad Diweddar 2023/24:

Mae gwaith pellach wedi cael ei wneud ar y wefan eleni. Mae ffilter wedi'i roi ar waith ar y safle Teithiau Cerdded & Llwybrffyrdd / Walks and Routes a fydd yn galluogi ein cynulleidfa i deilwra eu canlyniadau yn seiliedig ar Leoliad, Anhawster, Hyd, Amgylchiadau, Nodweddion Arbennig a Mynediad Tramber.

Uwch lwythwyd y llwybrau a hyrwyddir i'r wefan (Pontydd Arthog a Betws y Coed) Arweinlyfrau ymweld wedi'u huwch lwytho megis "Dewis y Llwybr cywir ar Yr Wyddfa" a "5. Cymru wedi'i thrwytho mewn Mytholeg".

Mae Ymgyrch y gaeaf ar y gweill ac yn canolbwyntio ar llwybrau hygyrch a thymhorol ar ardaloedd y tu allan i ranbarth Yr Wyddfa.

Prosiect / Menter / Gweithred	Sut mae hyn yn cyfrannu?	Nodweddion a Ddiogelir	Swyddog Arweiniol
Fel rhan o'r gwaith i gyflawni'r canlyniadau a nodir yng Nghynllun Eryri; sicrhau bod gwaith Hawliau Tramwy yn cael ei flaenoriaethu'n effeithiol a bod cyfrifoldebau a safonau yn eglur, gyda APCE yn canolbwyntio ei adnoddau ar lwybrau aml-ddefnyddwyr a llwybrau'r ucheldir.	Bydd rhwydwaith o lwybrau sydd wedi eu cynnal a'u cadw'n dda ar draws y Parc Cenedlaethol, gyda'u haddasrwydd yn hawdd i'w hadnabod, yn cynyddu'r cyfleoedd i drigolion y Parc Cenedlaethol i wella eu hiechyd a'u llesiant.	Pawb	Swyddogion arweiniol a nodir yn y Cynllun.
<p>Adroddiad Diweddaru 2023/24:</p> <p>Mae'r gwasanaeth Wardeniaid yn cynorthwyo gyda'r arolygon GIS ar lwybrau Hawliau Tramwy. Mae Cymdeithas Eryri yn gweithio mewn partneriaeth â'r Awdurdod i ddarparu rhaglenni cynnal a chadw blynyddol ar Yr Wyddfa, Lôn Gwyrfaï a Llwybr Mawddach.</p> <p>Mae gwaith mynediad ar raddfa fach yn cael ei nodi a'i reoli gan y Wardeniaid Ardal. Mae gwaith bach i ganolig yn cael ei arwain gan Wardeniaid Ardal gyda chefnogaeth Uwch Wardeniaid. Mae gwaith yn cael ei drafod a'i gadarnhau yn eu cynllun gwaith a/neu gynlluniau lleoedd ardal. Mae gwaith mynediad mwy yn cael ei asesu a'i drafod mewn 'Cyfarfodydd Blaenoriaethu Prosiectau Mynediad' sy'n cynnwys y Pennaeth Gwasanaeth Wardeniaid, Uwch Wardeniaid, Rheolwr Lles a Mynediad a Swyddog Prosiect Mynediad. Mae Uwch Warden – Mynediad, wedi ei benodi a fydd nawr yn cydlynu prosiectau canolig i fawr.</p> <p>Yn ogystal, mae cyllid LIC Tirweddau Cynaliadwy Lleoedd Cynaliadwy (SLSP) wedi cefnogi cynnwys mwy o waith llwybrau troed yng nghynlluniau ardal Wardeniaid.</p>			

Prosiect / Menter / Gweithred	Sut mae hyn yn cyfrannu?	Nodweddion a Ddiogelir	Swyddog Arweiniol
Fel rhan o'r gwaith o gyflawni'r canlyniadau a nodir yng Nghynllun Eryri; gwella cyfleoedd mynediad ar gyfer pobl anabl a grwpiau sydd wedi'u heithrio o gymdeithas, gan nodi'r rhwystrau rhag cymryd rhan yn gyntaf.	Unwaith y nodir y rhwystrau, gellir datblygu Cynllun i oroesi'r rhwystrau a chynyddu'r lefelau cyfranogi.	Pobl anabl a grwpiau sydd wedi'u heithrio'n gymdeithasol.	Swyddogion arweiniol a nodir yn y Cynllun.
<p>Adroddiad Diweddaru 2023/24:</p> <p>Yn ogystal â'r diweddariadau blaenorol a ddarparwyd o dan ffrydiau gwaith eraill yn yr adroddiad hwn, mae'r gwasanaeth Llogi tramper hefyd yn parhau i ffynnu.</p> <p>Profodd y gwasanaeth Llogi Tramper gynnydd o 20% o gymharu â'r llynedd, diolch i broses archebu symlach a'i gwnaeth yn fwy cyfleus i gwsmeriaid. Ymhlith y llwybrau Mynediad i Bawb a ffefrir roedd Lôn Gwyrfaï a Llwybr Mawddach.</p> <p>Yn ogystal, gwelodd un o'r tramperi yng Nghoedwig Beddgelert ddefnydd rheolaidd gan ymwelwyr a oedd yn aros ar safle Forest Holidays. Mae cytundeb yr Awdurdod gyda Forest Holidays yn parhau i ffynnu, ac ynghyd â chymorth y gwasanaeth Wardeinio, sy'n rhoi cymorth parhaus trwy ddsbarthu'r tramper i'r lleoliadau y gofynnir amdanynt gan gwsmeriaid.</p> <p>Mae gwaith mynediad y Parc Cenedlaethol yn parhau gyda chynnal a chadw, gwelliannau a datblygu teithiau a hyrwyddir.</p> <p>Yn ogystal, mae gwaith partneriaeth a arweinir yng Nghymru gan yr Arweinydd Strategol Rhagoriaeth Cynhwysiant, Amrywiaeth a Llywodraethu, yn mynd rhagddo i gyd-greu gweledigaeth a nodau a rennir ar gyfer cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant ar draws Parciau Cenedlaethol y DU. Mae Swyddog Ymgysylltu Cymunedol yr Awdurdod hefyd yn aelod o Grŵp CAC Parciau Cenedlaethol y DU.</p>			
Prosiect / Menter / Gweithred	Sut mae hyn yn cyfrannu?	Nodweddion a Ddiogelir	Swyddog Arweiniol
Fel rhan o'r gwaith i gyflawni'r canlyniadau a nodir yng Nghynllun Eryri; gweithio hefo cymunedau i wella dealltwriaeth o Rinweddau Arbennig y Parc Cenedlaethol.	Mae cymunedau ar ffin y Parc Cenedlaethol yn enwedig y rhai sy'n anodd eu cyrraedd, yn cael eu nodi a'u cynnwys er mwyn cyflawni amcanion y Parc Cenedlaethol.	Pawb	Swyddogion arweiniol a nodir yn y Cynllun.

Adroddiad Diweddarau 2023/24:

Cynllun Llysgenhadon yn parhau i dyfu a datblygu – cyrhaeddodd 1,000 o Lysgenhadon ym mis Tachwedd 2023.

Mae Modiwl Gloywi ar gyfer Archrediad 2024 wedi'i gyhoeddi ac wedi bod yn boblogaidd iawn. Modiwlau newydd ar Bartneriaeth Tirwedd y Carneddau a Phrosiect Coedwig Law Geltaidd LIFE i'w lansio yn 2024.

Prosiect / Menter / Gweithred	Sut mae hyn yn cyfrannu?	Nodweddion a Ddiogelir	Swyddog Arweiniol
Parhau i hyrwyddo a chynnig gwasanaethau trwy gyfrwng y Gymraeg yn rhagweithiol.	Codi ymwybyddiaeth ymysg y cyhoedd bod pob gwasanaeth ar gael iddynt trwy gyfrwng y Gymraeg.	Pawb	Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer a'r holl staff.

Adroddiad Diweddarau 2023/24:

Mae 95.3% o staff yr Awdurdod yn ddwyieithog, gan sicrhau bod gwasanaethau ar gael yn newis iaith y cyhoedd.

Mae cael canran mor uchel o staff sy'n gallu cyfathrebu yn Gymraeg a Saesneg yn galluogi'r Awdurdod i ddarparu gwasanaeth cwbl ddwyieithog. Wedi dweud hynny, y risg fwyaf i'r Awdurdod o hyd yw'r gallu i recriwtio staff â chymwysterau addas sy'n gallu cyfathrebu yn Gymraeg i'r lefel ofynnol ar gyfer swyddi gwag.

Mae'r Awdurdod yn parhau i sicrhau bod pob cyfarfod rhithiol, pwyllgor, digwyddiad a gweminar yn gallu cael cyfleusterau cyfieithu llawn yn yr un modd â chyfarfodydd personol blaenorol.

Mae'r Ysgwrn yn parhau i gynnig cyfleoedd i gymdeithasu drwy'r Gymraeg, drwy wirfoddoli, mynychu digwyddiadau a chymryd rhan mewn gweithgareddau.

Mae'r iaith Gymraeg a hyrwyddo'r diwylliant Cymreig yn rhan annatod o brosiectau a rhaglenni ymgysylltu Menter Treftadaeth Treflun Dolgellau, Partneriaeth Tirwedd y Carneddau a chynllun Harlech ac Ardudwy.

Mae gwirfoddolwyr Yr Wyddfa yn cael eu paru yn ôl gallu ieithyddol er mwyn sicrhau bod dysgwyr yn gallu ymarfer eu sgiliau iaith. Mae'r Ysgwrn yn ymgysylltu â dysgwyr Cymraeg i gymryd rhan mewn gweithgareddau safle gan gynnwys gwirfoddoli.

Mae'r holl weithgareddau hyn yn sicrhau bod y Gymraeg yn amlwg yng ngwaith bob dydd yr Awdurdod. Rydym bob amser wedi gweithio ar y sail bod gwasanaethau Cymraeg bob amser ar gael heb orfod gofyn amdanynt.

Amcan: Byddwn yn gwella **diogelwch personol a hygyrchedd at gyfiawnder.**

Maes Gweithredu:

Prosiect / Menter / Gweithred	Sut mae hyn yn cyfrannu?	Nodweddion a Ddiogelir	Swyddog Arweiniol
Parhau i godi ymwybyddiaeth am droseddau casineb, yn enwedig yn ystod wythnos Ymwybyddiaeth Trosedd Casineb gyda'n partneriaid yng Ngogledd Cymru	Mi fydd un neges gyson, wedi ei arwain gan Heddlu Gogledd Cymru a Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu, ar draws gogledd Cymru yn cael mwy o effaith o lawer.	Pawb	Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer
<p><u>Adroddiad Diweddar 2023/24:</u> Cynhaliwyd yr Wythnos Ymwybyddiaeth Troseddau Casineb rhwng yr 14eg a 21ain o Hydref 2023.</p> <p>Cynhaliwyd ymgyrch cyfryngau cymdeithasol gydgysylltiedig gan holl bartneriaid sector cyhoeddus gogledd Cymru (sy'n cynnwys yr Awdurdod) yn ystod y cyfnod hwn, a ddefnyddiwyd delweddau a negeseuon cyson i atgyfnerthu negeseuon allweddol o ran nodi ac adrodd am droseddau casineb.</p> <p>Yn ogystal, cynhaliodd Rhwydwaith Cydraddoldeb Sector Cyhoeddus Gogledd Cymru (NWPSSEN) ymgyrch hyrwyddo addysgol a chodi ymwybyddiaeth trwy'r Cyfryngau Cymdeithasol ar Ddiwrnod Cofio'r Holocaust, Diwrnod Gwrth-gaethwasiaeth, Diwrnod Rhyngwladol Pobl Hŷn, Diwrnod Iechyd Meddwl y Byd, a thrwy gydol Mis Hanes Pobl Dduon.</p>			
Prosiect / Menter / Gweithred	Sut mae hyn yn cyfrannu?	Nodweddion a Ddiogelir	Swyddog Arweiniol
Gweithio gyda phartneriaid o Ogledd Cymru ar amryw o ymgyrchoedd i hyrwyddo diogelwch ar-lein.	Mae dioddefwyr sgamiau ar-lein a bwlio yn aml iawn yn bobol fregus sy'n agored i niwed. Bydd codi ymwybyddiaeth trwy gyfres o negeseuon cyson yn cael mwy o effaith.	Pawb	Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer
<p><u>Adroddiad Diweddar 2023/24:</u> Ni chrëwyd unrhyw ymgyrchoedd uniongyrchol gan Rhwydwaith Cydraddoldeb Sector Cyhoeddus Gogledd Cymru (RhCSCGC) yn ystod y flwyddyn, gan fod yn rhaid cyfeirio adnoddau cyfyngedig y Rhwydwaith at waith blaenoriaeth arall.</p> <p>Fodd bynnag, y Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer yw gweinyddydd cyfrif cyfryngau cymdeithasol y Rhwydwaith, ac mae wedi gweithio'n agos gydag Uned Seiberdroseddu Heddlu Gogledd Cymru i ledaenu ymwybyddiaeth barhaus o seiberdroseddu a negeseuon diogelwch ar-lein.</p>			

Amcan: Byddwn yn datblygu ein gwybodaeth a'n dealltwriaeth o'r **ddyletswydd gymdeithasol-economaidd** (pan fydd canllawiau ar gael) i nodi'r prif feysydd effaith i fynd i'r afael â hwy o dan y ddyletswydd.

Maes Gweithredu:

Prosiect / Menter / Gweithred	Sut mae hyn yn cyfrannu?	Nodweddion a Ddiogelir	Swyddog Arweiniol
Gweithio gyda sefydliadau eraill o'r sector gyhoeddus er mwyn rhannu ymarfer da.	Bydd hyn yn galluogi rhannu syniadau ac ymarfer da er mwyn sicrhau ein bod ni'n gweithredu'r ddyletswydd yn gywir.	Pawb	Tîm Rheoli & Phenaethiaid Gwasanaeth

Adroddiad Diweddar 2023/24:

Mae'r Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer yn parhau i chwarae rhan weithredol yn Rhwydwaith Cydraddoldeb Sector Cyhoeddus Gogledd Cymru, lle rhennir arfer gorau a lle mae cefnogaeth a chynghor bob amser ar gael gan sefydliadau sector cyhoeddus eraill. Wrth i amser ac adnoddau ganiatáu, gwneir gwaith a phrosiectau ar y cyd hefyd fel y gall pob sefydliad yn y sector cyhoeddus wneud y defnydd gorau o'u hadnoddau cyfyngedig.

Eleni arweiniodd Cynghor Bwrdeistref Sirol Conwy ar brosiect RhGGGC i ymgysylltu ar y thema Grymuso Cymunedau Amrywiol i Gyflogaeth, a gynhaliwyd rhwng Mehefin ac Awst 2023. Roedd y gwaith yn canolbwyntio ar ymgysylltu â thrigolion, defnyddwyr gwasanaeth a phartïon â diddordeb ar draws Gogledd Cymru (un ai unigolion sy'n gwynebu rhwystrau i gyflogaeth neu weithwyr proffesiynol sy'n gweithio gydag unigolion sy'n wynebu rhwystrau i gyflogaeth) fel rhan o sgwrs i wneud yn siŵr bod sefydliadau'r sector cyhoeddus yn croesawu ac yn cynnwys pawb yn eu prosesau recriwtio a chadw.

Cynhaliwyd dau weithdy Zoom ar y cyd â holiadur yn holi'r cyhoedd am y rhwystrau y maent yn eu hwynebu wrth wneud cais am waith gyda sefydliadau sector cyhoeddus. Yn dilyn y gweithdai, cyhoeddwyd adroddiad ar y canfyddiadau a'r argymhellion ar y camau nesaf, a fydd yn cael eu hystyried gan bartneriaid RhGGGC dros y flwyddyn i ddod.

Amcan: Byddwn yn gwneud gwaith pellach i sicrhau bod **cydraddoldeb yn cael ei brif ffrydio** i waith yr Awdurdod.

Meysydd Gweithredu:

Prosiect / Menter / Gweithred	Sut mae hyn yn cyfrannu?	Nodweddion a Ddiogelir	Swyddog Arweiniol
Byddwn yn sefydlu gweithdrefnau i sicrhau bod y gwasanaethau a brynir i mewn yn gallu cwrdd ag ymrwymiad a disgwyliadau'r Awdurdod ar gydraddoldeb.	Mae gan yr Awdurdod gyfrifoldeb dros gyrraedd y ddyletswydd gyffredinol hyd yn oed pan fo'r gwaith neu'r gwasanaeth yn cael eu rhoi allan i gyflenwr allanol. Mae'n bwysig cynnwys ystyriaethau cydraddoldeb i mewn i'r broses.	Pawb	Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer

Adroddiad Diweddar 2023/24:

Mae'r Awdurdod yn defnyddio Gwerthwchi Gymru i hysbysebu'r mwyafrif o wasanaethau a gafaelir, gan mai hwn yw'r man galw cyntaf i gwmnïau sydd am gynnig am gytundebau sector cyhoeddus. Mae hyn yn sicrhau bod y contractau a gynigir gan yr Awdurdod yn cyrraedd ei gynulleidfa ehangaf bosibl.

Nid yw'r Awdurdod yn caffael llawer iawn o wasanaethau, gan fod mwyafrif y contractau o'r fath ar gyfer nwyddau. O'r contractau gwasanaeth hynny, ni fydd pob un yn berthnasol o ran ymrwymadau cydraddoldeb a mesurau a ddisgwyllir gan y cwmnïau hynny.

Mae'r Awdurdod wedi derbyn argymhellion Llywodraeth Cymru i sicrhau bod prosesau'r Awdurdod mewn perthynas â chontractau yn ddigon tryloyw, ac yn unol â hynny mae fersiwn diweddar o'r Rheolau Sefydlog sy'n ymwneud â Chontractau wedi'i gynhyrchu.

Bydd yr Awdurdod yn adolygu gofynion newydd Deddf Caffael 2023 o ran cydraddoldeb ac amrywiaeth yn y flwyddyn i ddod, i sicrhau bod unrhyw newidiadau yn eu lle ac yn weithredol erbyn i'r Ddeddf ddod i rym yn 2025.

Prosiect / Menter / Gweithred	Sut mae hyn yn cyfrannu?	Nodweddion a Ddiogelir	Swyddog Arweiniol
Darparu cefnogaeth (a lle'n briodol) hyfforddiant i staff i sicrhau eu bod yn deall eu dyletswydd tuag at bobl gyda nodweddion a ddiogelir.	Bydd hyn yn sicrhau bod yr holl staff yn ymwybodol o'u cyfrifoldebau.	Pawb	Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer
<p><u>Adroddiad Diweddar 2023/24:</u></p> <p>Mae staff perthnasol yn ymwybodol y gall y Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer ddarparu cefnogaeth ac arweiniad ar bob agwedd ar ystyriaethau cydraddoldeb, y mae'n rhaid eu hystyried wrth ddatblygu prosiectau a ffrydiau gwaith newydd.</p> <p>Mae'r Pennaeth Adnoddau Dynol hefyd ar gael i ddarparu cefnogaeth ac arweiniad ar gyfer unrhyw gontractau cyflogaeth newydd a grëir yn yr Awdurdod.</p>			
Prosiect / Menter / Gweithred	Sut mae hyn yn cyfrannu?	Nodweddion a Ddiogelir	Swyddog Arweiniol
Darparu cefnogaeth a (lle bo hynny'n berthnasol) hyfforddiant i staff ar sicrhau bod eu Hasesiadau Effaith Cydraddoldeb yn gadarn.	Bydd hyn yn cynyddu ymwybyddiaeth ac yn datblygu eu sgiliau. Bydd hyn yn cynyddu ymwybyddiaeth ac yn datblygu eu sgiliau.	Pawb	Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer
<p><u>Adroddiad Diweddar 2023/24:</u></p> <p>Mae'r Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer fel arfer yn gweithio gydag aelodau staff unigol perthnasol ar ddatblygu Aseiad Effaith Cydraddoldeb ar gyfer y Cynllun, y Polisi, neu'r Strategaeth sy'n cael ei adolygu neu ei ddatblygu ac ar unrhyw Benderfyniad Strategol sy'n cael ei wneud. Mae hyn yn sicrhau cyn belled ag y bo modd, bod yr asesiadau mor gadarn ag y gallant fod, a lle bo'n berthnasol hefyd yn cynnwys asesiad cadarn o effaith economaidd-gymdeithasol ar Benderfyniadau Strategol.</p> <p>Yn ystod y flwyddyn adolygwyd y ffordd y cynhaliodd yr Awdurdod Aseidiadau o'r Effaith ar yr Iaith Gymraeg, ac o ganlyniad fe'i tynnwyd allan o'r asesiad effaith integredig ac mae bellach wedi'i gwblhau fel asesiad annibynnol. Gwnaethpwyd hyn ar ôl derbyn cyngor ac arweiniad pellach ar arfer gorau gan Gomisiynydd y Gymraeg.</p>			

5. Hyfforddiant

Mae modiwlau dwyieithog ar-lein ar gael ar ELMS ar y pynciau canlynol i staff:

- Urddas a Pharch yn y Gwaith
- Cydraddoldeb ac Amrywiaeth yn y Gwaith
- Asesiadau Effaith Cydraddoldeb
- Ymwybyddiaeth Iechyd Meddwl
- Cynhwysiant Niwroamrywiaeth
- Cyflwyniad i Iechyd a Diogelwch
- Cyflwyniad i Gymorth Cyntaf
- Bwlio ac Aflonyddu
- Ymwybyddiaeth o Straen

Yn ystod y flwyddyn, mynychodd aelod o staff sesiwn ar-lein ar 'Ddeall Troseddau Casineb a Bregusrwydd yng Ngogledd Cymru', a gynhaliwyd gan Gomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru. Yna dosbarthwyd gwybodaeth o'r sesiwn hon i staff allweddol perthnasol sy'n ymwneud â'r cyhoedd yn yr Awdurdod.

Fel rhan o Fis Hanes LHDTTC+ trefnwyd gweminar ar-lein i staff ar ymwybyddiaeth Traws gyda Mermaids ar y 23ain o Chwefror 2024, sydd wedi bod yn cefnogi plant a phobl ifanc traws, anneuaid ac amrywiol o ran rhywedd, a'u teuluoedd ers 1995.

Roedd y sesiwn yn ymdrin â chwalu mythau cyffredin ynghylch hunaniaethau Traws, iaith a therminoleg, defnydd o ragenwau a sut i ddod o hyd i ragenwau, rhai o'r fframwaith cyfreithiol presennol ynghylch mynediad at wasanaethau a gofodau, a gwybodaeth sy'n benodol i Gymru am arfer gorau.

Anogwyd staff hefyd i fynychu digwyddiad ar-lein arall ar yr 20fed o Fawrth 2024 a drefnwyd gan Balchder mewn Natur. Mae'r digwyddiad rhad ac am ddim hwn wedi bod yn rhedeg ers 2021 ac mae'n dod ag aelodau o'r gymuned LHDTTC+ a'i chynghreiriaid at ei gilydd, gan ddarparu gofod diogel i rannu gwerthfawrogiad ar y cyd am fyd natur a sut y gall y rhai o'r gymuned LHDTTC+ gyfrannu at adferiad byd natur.

Trefnwyd ac ariannwyd hyfforddiant hefyd gan Lywodraeth Cymru ar gyfer Aelodau'r Awdurdod eleni. Roedd un o'r sesiynau hyfforddi hyn yn gyflwyniad i amrywiaeth a chynhwysiant o'r enw 'Tirweddau i Bawb'. I'r Aelodau hynny na allai fod yn bresennol, trefnwyd bod recordiad o'r sesiwn ar gael yn barhaol fel adnodd ynghyd â'r dogfennau trosolwg cwrs ar wefan Tirweddau Cymru, y gellir eu cyrchu gyda chyfrinair unrhyw bryd yn y dyfodol.

6 Asesiadau Effaith Cydraddoldeb

Mae gan yr Awdurdod systemau ar waith i sgrinio ac asesu effaith unrhyw strategaethau, cynlluniau, gweithdrefnau, arferion newydd neu ddiwygiedig neu unrhyw benderfyniadau mawr y mae'n eu gwneud. Yn ystod y flwyddyn, cynhaliwyd 11 asesiad sgrinio, a dim ond 1 oedd angen asesiad effaith cydraddoldeb llawn.

Islaw mae crynodeb byr o'r asesiad effaith cydraddoldeb llawn a gynhaliwyd.

Cyflwyno Cyfarwyddyd Erthygl 4

Mae cymunedau ledled Eryri yn wynebu pwysau sylweddol yn sgil y defnydd a wneir o dai annedd fel cartrefi gwyliau. Yn sgil y pwysau cynyddol hwn, sydd wedi ei amlygu hyd yn oed fwyfwy dros y blynyddoedd diwethaf, mae yna bwysau cynyddol wedi bod i roi mecanwaith ar waith er mwyn cael gwell rheolaeth o'r stoc dai presennol. Y gobaith yw y bydd ystod o fecanweithiau rheoli effeithiol yn fodd o liniaru sgil effeithiau cartrefi gwyliau ar gymunedau, a chyfrannu tuag at ddiwallu anghenion tai cymunedau Eryri.

Mae cyflwyno Cyfarwyddyd Erthygl 4 yn un o'r dulliau sydd ar gael i Awdurdodau Cynllunio Lleol er mwyn eu galluogi i ymateb i anghenion penodol eu hardaloedd. Maent yn rhoi'r gallu i Awdurdodau Cynllunio Lleol, pan ystyrir yn briodol, gyfyngu ar hawliau 'datblygu a ganiateir' a fyddai, fel arall, yn gymwys yn rhinwedd y Gorchymyn Datblygu Cyffredinol a Ganiateir. Pwysleisir nad yw cyflwyno Cyfarwyddyd Erthygl 4 yn atal datblygu ond yn hytrach, mae'n golygu bod rhaid cael caniatâd cynllunio gan yr Awdurdod Cynllunio Lleol ar gyfer y bwriad. Drwy orfodi'r angen i dderbyn hawl cynllunio mae'n golygu fod angen ystyried effeithiau'r datblygiad a hynny'n unol a'r cyd-destun polisi cynllunio lleol a chenedlaethol.

Ochr yn ochr â'r papur cynhwysfawr ar asesu cyflwyniad y Cyfarwyddyd Erthygl 4, roedd yr asesiad effaith a gynhyrchwyd yn amlygu manteision cadarnhaol ac effeithiau negyddol posibl ar wahanol grwpiau oedran o fewn cymunedau. Yn dilyn ymgynghoriad cyhoeddus cynhwysfawr, mae gwaith yn mynd rhagddo ar hyn o bryd i ddadansoddi'r ymatebion a chyhoeddi Adroddiad Ymgynghori. Mae'r asesiad effaith yn parhau i fod yn ddogfen fyw a fydd yn cael ei diweddarau gyda data pellach wrth iddo ddod ar gael yn ogystal ag unrhyw fesurau lliniaru sydd eu hangen.

Cynhaliwyd asesiad effaith iaith Gymraeg ar wahân ar y polisi hefyd, sydd hefyd yn ddogfen fyw a fydd yn cael ei hadolygu a'i diweddarau gyda gwybodaeth o'r dadansoddiad o'r ymatebion i'r ymgynghoriad.

7. Gwybodaeth Cyflogaeth

Mae'r ddyletswydd yn gofyn am yr wybodaeth ganlynol am gyflogaeth:

Rhaid i gorff rhestredig yng Nghymru gasglu a chyhoeddi bob blwyddyn nifer y:

- Bobl a gyflogir gan yr Awdurdod ar 31 Mawrth bob blwyddyn yn ôl nodweddion a ddiogelir
- Gwrywod a benywod a gyflogir, yn ôl:
  - Swydd
  - Graddfa (lle bo systemau graddio mewn lle)
  - Tâl
  - Math o gontract (gan gynnwys contractau parhaol a thymor penodol)
  - Patrymau gwaith (gan gynnwys amser llawn, rhan amser a phatrymau gwaith hyblyg eraill)
- Pobl sydd wedi ymgeisio am swyddi gyda'r Awdurdod yn ystod y flwyddyn ddiwethaf
- Gweithwyr sydd wedi ymgeisio i newid swydd o fewn yr Awdurdod, gan nodi sawl un a fu'n llwyddiannus â'u cais a sawl un a fethodd
- Gweithwyr sydd wedi ymgeisio am hyfforddiant a sawl un a oedd wedi llwyddo â'u cais
- Gweithwyr a oedd wedi cwblhau'r hyfforddiant
- Gweithwyr a fu'n ymwneud â gweithdrefnau cwyno, un ai fel achwynydd neu fel un y gwnaed y gŵyn yn ei erbyn o / hi
- Gweithwyr a fu'n destun gweithdrefnau disgyblu
- Gweithwyr sydd wedi gadael eu swyddi â'r Awdurdod

Rhaid cyflwyno'r holl wybodaeth uchod ar gyfer pob un o'r grwpiau unigol a ddiogelir. Yr eithriad i'r gofyniad hwn yw'r data am swyddi, graddfa, tâl, math o gontract a phatrwm gwaith - dim ond ei ddadansoddi mewn perthynas â benywod a gwrywod yn unig sydd ei angen bryd hynny.

Pobl a gyflogir gan yr Awdurdod ar 31 Mawrth bob blwyddyn yn ôl nodwedd a ddiogelir

Cyfanswm y gweithwyr ar 31 Mawrth 2024 = 149

Proffil oedran

24 a iau	11
25 – 34	30
35 – 44	30
45 – 54	37
55 – 64	33
65 a throsodd	8

Dosbarthiad Benywod / Gwrywod

Benywod	80
Gwrywod	69

Mae 4% o'r staff wedi datgan eu bod yn anabl a / neu gyda nam.

Roedd 8 aelod o staff ar absenoldeb mamolaeth.

O fewn yr Awdurdod, mae'r staff sydd wedi datgan eu tarddiad ethnig yn disgyn o fewn y categori Gwyn Cymreig, ac nid oes unrhyw un ohonynt o'r prif grwpiau ethnig eraill (Cymysg, Asiaidd, Du neu Tsieineaidd).

O achos y nifer isel o weithwyr, ni chyhoeddir yr wybodaeth yn fanylach er mwyn diogelu hunaniaeth yr unigolion.

Y gwrywod a'r benywod a gyflogir, yn ôl:

- Swydd
- Graddfa (lle bo systemau graddio mewn lle)
- Tâl
- Math o gontract (gan gynnwys contractau parhaol a thymor penodol)
- Patrwm gwaith (gan gynnwys amser llawn, rhan amser a phatrymau gwaith hyblyg eraill)

Mae'r tabl nesaf yn dangos dosbarthiad gwrywod a benywod a gyflogir yn ôl graddfa, patrwm gwaith a'r math o gontract ar 31.03.2024 (mae gan yr Awdurdod nifer o deitlau swydd wahanol o fewn y graddfeydd):

		Patrwm Gwaith						Math o Gontract					
		Amser llawn		Rhan amser		Hyblyg		Parhaol		Dros Dro		Tymor Penodol	
Graddfa	Tâl/Awr	B	G	B	G	B	G	B	G	B	G	B	G
MW	10.42	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
1	11.61	0	0	3	1	0	0	1	1	0	0	2	1
2	11.80	0	0	2	2	0	0	2	1	1	0	0	0
3	12.10	0	3	9	3	0	0	1	1	0	0	8	5
4	12.50	2	3	15	2	0	0	10	4	1	1	6	0
5	13.37	0	7	4	3	0	0	4	10	0	0	0	0
6	14.55	3	4	5	0	0	0	4	4	0	0	4	0
7	16.46	10	13	2	0	0	0	6	10	0	0	6	3
8	18.31	9	12	0	1	0	0	8	12	0	0	1	1
9	19.84	2	2	1	0	0	0	2	1	0	0	1	1
10	20.87	3	5	0	0	0	0	2	4	0	0	1	1
11	22.27	3	1	2	0	0	0	5	0	0	0	0	1
12	23.06	2	1	1	0	0	0	2	1	0	0	1	0
13	24.11	1	2	1	0	0	0	3	1	0	0	0	0
14	25.16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	25.95	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Chief Officer - Director	36.96	0	2	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0
Chief Officer - Chief Executive	49.24	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0

Pobl sydd wedi ymgeisio am swyddi gyda'r Awdurdod yn ystod y flwyddyn ddiwethaf

O'r ymgeiswyr sydd wedi llenwi ffurflenni monitro:

Tarddiad Ethnig

- 255 Gwyn
- 2 Cymysg – Gwyn a Du Affricanaidd
- 1 Cymysg – Gwyn a Du Caribiaidd
- 2 Cymysg - Gwyn ac Asiaidd
- 17 Asiaidd, Asiaidd Prydeinig, Asiaidd Cymreig, Asiaidd Saesneg, Asiaidd Albanaidd
- 9 Du, Du Prydeinig, Du Saesneg, Du Albanaidd, Du Cymreig
- 5 Gwell gennyf beidio â dweud

Cenedl

151 Gwryw

140 Benyw

Anabledd

3 ymgeisydd gyda nam yr hoffent roi gwybod amdano

Gweithwyr sydd wedi ymgeisio i newid swydd o fewn yr Awdurdod, gan nodi sawl un a oedd yn llwyddiannus â'u cais a sawl un a oedd wedi methu

	Ceisiadau	Penodiadau
Gwryw	5	4
Benyw	7	5
Cyfanswm	12	9

Gweithwyr sydd wedi ymgeisio am hyfforddiant a sawl un a oedd wedi llwyddo â'u cais

	Ceisiadau	Wedi Llwyddo	Gwrthodwyd
Gwryw	27	27	0
Benyw	20	20	0
Cyfanswm	47	47	0

Gweithwyr a fu'n ymwneud â gweithdrefnau cwyno, un ai fel achwynydd neu fel un y gwnaed y gŵyn yn ei erbyn ef / hi

Benyw	0
Gwryw	1
Cyfanswm	1

Gweithwyr a fu'n destun gweithdrefnau disgyblu

Roedd 3 gweithiwr yn destun gweithdrefnau disgyblu yn ystod y cyfnod hwn.

Gweithwyr sydd wedi gadael eu swyddi â'r Awdurdod

Benyw	22
Gwryw	8
Cyfanswm	30